

Originalni naučni rad

RAZLIKE U STAVOVIMA UČENICA ČETVRTOG I SEDMOG RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE PREMA NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA¹

UDK: 316.644-057.874-055.25:796

371.3::796

DOI: 10.5937/snp12-1-35853

Milica Vučeraković^{2 3}

Filozofski fakultet Nikšić, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Crna Gora

Apstrakt: Cilj ovog istraživanja je utvrđivanje razlika u stavovima učenica četvrtog i sedmog razreda osnovne škole prema nastavi fizičkog vaspitanja. Istraživanje je transverzalnog karaktera i obavljeno je u Osnovnoj školi „Oktoih” u Podgorici. Uzorak ispitanika čini 50 učenica pomenute osnovne škole. Učenice su podeljene na dva subuzorka prema starosnom kriterijumu, odnosno razredu koji pohađaju. Prvi subuzorak čini 25 učenica četvrtog razreda, a drugi 25 učenica sedmog razreda. U ovom istraživanju upotrebljen je anonimni standardizovani anketni upitnik, prilagođen potrebama ovog istraživanja. Devojkama su podeljeni anketni upitnici i objašnjeno im je na koji način ih popunjavaju. Upitnici su pregledani, a dobijeni rezultati obrađeni deskriptivno i prikazani tabelarno. Hi-kvadrat test ($p < 0.05$) je korišćen za utvrđivanje statistički značajnih razlika u odgovorima između učenica četvrtog i sedmog razreda. Rezultati su pokazali da postoje statistički značajne razlike u omiljenim mestima za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja i u zadovoljstvu kvalitetom nastave pomenutog predmeta.

Ključne reči: *nastava, fizičko vaspitanje, učenice, stavovi*

UVOD

Fizičko vaspitanje je sistematski organizovan i planski vođen proces sticanja motoričkih veština, znanja i sposobnosti, jačanja zdravlja i razvoja psiho-fizičkih snaga i sposobnosti učenika (Krulj i sar., 2001). Osnovni cilj nastave fizičkog vaspitanja u školama je da svojim sadržajima kroz vaspitno-obrazovni proces utiče na integralni razvoj ličnosti deteta (Nikolić, 2019). Nastava ovog predmeta ima uticaja na formiranje celokupne ličnosti deteta, što se ogleda i u njenim zadacima, kao što su: podsticanje rasta i razvoja, usvajanje određenih znanja, veština i navika, formiranje moralno-voljnih kvaliteta ličnosti, sticanje i razvijanje svesti o potrebi čuvanja zdravlja i zaštiti prirode i čovekove životne sredine (Višnjic i sar., 2004).

Poznato je da fizičko vaspitanje važi za jedan od omiljenih školskih predmeta, pogotovo među učenicama mlađih razreda osnovne škole (Šekeljić i Stamatović, 2011; Đorđić i Tumin, 2008). Neki od razloga za to svakako jesu prirodna težnja deteta da bude aktivno, igra se i ispolji svoju kreativnost, za šta mu najviše mogućnosti pruža upravo nastava ovog predmeta. Ipak, nemaju svi učenici pozitivne stavove prema nastavi ovog predmeta. U nastavnoj praksi, to najuočljivije postaje u periodu ulaska u adolescenciju, pogotovo kod devojčica. Kod velikog broja adolescentkinja, javlja se pad interesovanja za nastavu ovog predmeta (Dunjić-Mandić, 2007; Arabaci, 2009). Jedan od razloga za izbegavanje fizičkog vaspitanja može biti neprilagođenost nastavnih sadržaja uzrastu, interesovanjima i potrebama devojčica, pa pomenuti predmet počinju da doživljavaju kao „muški predmet” (Arabaci, 2009) i neretko izbegavaju bilo kakvu aktivnost vezanu za isti, što sa sobom nosi mnogo štetnih posledica po njihovo zdravstveno

¹ Rad primljen: 13.1.2022, korigovan: 13.2.2022, prihvaćen za objavljivanje: 23.2.2022.

² Milica Vučeraković je studentkinja master studija na Filozofskom fakultetu u Nikšiću.

³ ✉ milicavucerakovic@gmail.com

stanje. Kako bi adolescenti upražnjavali fizičku aktivnost, a time i osetili pozitivne efekte fizičke aktivnosti i vežbanja, potrebno je razvijanje pozitivnih stavova prema nastavi fizičkog vaspitanja.

Kod adolescenata, stavovi se formiraju i pod uticajem nekih njihovih unutrašnjih predstava i pod uticajem sredine, a time i grupa sa kojima su u interakciji, najviše vršnjaka (Stojaković, 2002). Pogotovo adolescencija važi za period kada mišljenja grupe kojoj pripadaju postaju naročito važna (Koca et al., 2005). Upravo zbog toga, devojčice koje inače imaju pozitivne stavove prema nastavi fizičkog vaspitanja, da bi bile prihvaćene u društvu od strane vršnjakinja, postaju sklone promeni tog svog stava. Činjenica je da stavovi prema ovom predmetu zavise od pola i uzrasta učenika. Fizičko vaspitanje i sport uopšte, tradicionalno se shvataju kao muške oblasti i u škole se uvode najpre za dečake, a po uzoru na njih, krajem XIX veka, i za devojčice (Đorđić i Tumin, 2008). Čak su i učešća na sportskim takmičenjima u početku bila rezervisana samo za muškarce, dok su žene kasnije dobile pravo učešća. Danas se žene takmiče ravnopravno, u mnogim disciplinama i u gotovo svakom sportu. Ipak, kod devojaka u adolescenciji je i dalje prisutno verovanje da je bavljenje sportom, makar samo na časovima fizičkog vaspitanja, kao i sportsko ponašanje uopšte, povezano sa „muškošću” (Arabaci, 2009). Šekeljić i sar. (2012) utvrdili su razlike u interesovanjima i stavovima učenika i učenica, što znači da je potrebna drugačija koncepcija nastave fizičkog vaspitanja u onom segmentu koji se odnosi na nastavne programe. Stav prema nastavi fizičkog vaspitanja na indirektan način može ukazivati na kvalitet realizovane nastave, a pozitivne stavove je moguće formirati i kroz razne zanimljive sadržaje (Dragutinovic & Mitrovic, 2019).

Positivni stavovi prema nastavi fizičkog vaspitanja doveli bi i do češćeg upražnjavanja fizičke aktivnosti, što bi uticalo na skladnost fizičkog i mentalnog razvoja devojčica i adolescentkinja. S obzirom na to, predmet ovog rada jesu upravo stavovi učenica četvrtog i sedmog razreda osnovne škole prema nastavi fizičkog vaspitanja. Osnovni cilj ovog rada je da se utvrde razlike u stavovima učenica četvrtog i učenica sedmog razreda prema nastavi ovog predmeta, kao i da li te razlike zavise od uzrasta. Da bi se to postiglo, ispitaćemo da li devojčice sa zadovoljstvom odlaze na časove fizičkog, šta najviše vole da rade na tim časovima, da li su zadovoljne nastavom pomenutog predmeta u svojoj školi, koje igre im se posebno dopadaju i tome slično.

METOD

Cilj

Cilj ovog rada je utvrditi razlike u stavovima učenica četvrtog razreda i učenica sedmog razreda prema nastavi ovog predmeta.

Zadaci

Iz navedenog cilja proističu sledeći zadaci:

- Utvrditi stavove učenica četvrtog razreda prema nastavi fizičkog vaspitanja
- Utvrditi stavove učenica sedmog razreda prema nastavi fizičkog vaspitanja

Hipoteze

U skladu sa navedenim ciljem i zadacima istraživanja, postavlja se jedna glavna (Hg) i dve sporedne (H1 i H2) hipoteze:

Hg -Pretpostavlja se da postoje razlike u stavovima učenica četvrtog razreda i učenica sedmog razreda prema nastavi ovog predmeta

H1 -Pretpostavlja se da učenice četvrtog razreda imaju pozitivne stavove prema nastavi fizičkog vaspitanja

H2 -Pretpostavlja se da učenice sedmog razreda imaju negativne stavove prema nastavi fizičkog vaspitanja.

Uzorak

Uzorak u ovom istraživanju sačinjen je od 50 ispitanica, učenica Osnovne škole „Oktoih” u Podgorici, a isti je podeljen na dva subuzorka. Prvi subuzorak sačinjava 25 učenica četvrtog razreda, a drugi 25 učenica sedmog razreda pomenute osnovne škole. Istraživanje je transverzalnog karaktera i sprovedeno je u jednom danu, početkom juna 2021. godine.

Tehnike

Od istraživačkih tehnika upotrebljena je tehnika anketiranja. Anketiranje je bilo anonimno. Kao instrument, upotrebljen je standardizovani anketni upitnik (Dzibric et al., 2011; Dragutinovic & Mitrovic, 2019), koji je modifikovan i prilagođen istraživanju (Anketni upitnik 1). Ovaj upitnik se sastoji od osam pitanja i sva pitanja su zatvorenog tipa. Devojkicama su podeljeni anketni upitnici i objašnjeno im je na koji način ih popunjavaju.

Anketni upitnik 1

Ovo je anonimni anketni upitnik koji služi u svrhe izrade naučnog rada. Čitaj pažljivo, odgovori iskreno i ne upisuj ništa što bi moglo da otkrije tvoj identitet (NE UPISUJ ime, prezime, odjeljenje niti bilo šta slično).

Pol **M Ž**

Razred **IV VII**

1. Da li sa zadovoljstvom odlaziš na časove fizičkog vaspitanja?

a) Da b) Ne

2. Šta najviše voliš da radiš na časovima fizičkog vaspitanja?

a) Trčim b) Igram igre c) Vježbam

3. Koliko si zadovoljan/a nastavom fizičkog vaspitanja u svojoj školi?

a) Potpuno b) Djelimično c) Nezadovoljan sam

4. Da li misliš da vježbanje i igranje na časovima fizičkog vaspitanja pozitivno utiče na zdravstveno stanje i razvitak učenika?

a) Koristi zdravlju b) Ne koristi zdravlju c) Šteti zdravlju

5. Da li bi više volio/voljela da imaš:

a) Lijepu i modernu odjeću b) Zdravo i razvijeno tijelo

6. Šta je za tebe važnije?

a) Da pravilno izvodim vježbe iz fizičkog b) Da tačno rješavam zadatke iz matematike

c) I jedno i drugo

7. Koje igre ti se posebno dopadaju?

a) Igre u učionici b) Igre u dvorištu c) Igre u sali

8. Kada bio/la u prilici da nešto promijeniš u nastavi fizičkog vaspitanja, mijenjao/la bi?

a) Ništa b) Uslove c) Program

Nakon sprovedenog postupka anketiranja, upitnici su pregledani, a dobijeni rezultati su obrađeni deskriptivno i prikazani tabelarno (u procentima). Statistički značajne razlike u varijablama s obzirom na uzrast utvrđene su Hi-kvadrat testom sa nivoom značajnosti od $p < 0.05$.

REZULTATI

U Tabeli 1 prikazani su odgovori učenica četvrtog razreda na pitanja postavljena priloženim anketnim upitnikom. Vrednosti rezultata su prikazani brojčano i procentualno.

Tabela 1. Stavovi učenica četvrtog razreda prema nastavi fizičkog vaspitanja

Pitanja	Odgovori	Broj	Procenat
1. Da li sa zadovoljstvom odlaziš na časove fizičkog vaspitanja?	a) da	22	88%
	b) ne	3	12%
2. Šta najviše voliš da radiš na časovima fizičkog vaspitanja?	a) Trčim	5	20%
	b) Igram igre	13	52%
	c) Vježbam	7	28%
3. Da li ste zadovoljni nastavom fizičkog vaspitanja u vašoj školi?	a) Potpuno	15	60%
	b) Djelimično	8	32%
	c) Nezadovoljan/a sam	2	8%
4. Da li misliš da vježbanje i igranje na časovima fizičkog vaspitanja pozitivno utiče na zdravstveno stanje i razvitak učenika?	a) Koristi zdravlju	22	88%
	b) Ne koristi zdravlju	3	12%
	c) Šteti zdravlju	0	0%
5. Da li bi više volio/voljela da imaš:	a) Lijepu i modernu odeću	4	16%
	b) Zdravo i razvijeno tijelo	21	84%
6. Šta je za učenika bolje?	a) Da pravilno izvodi vježbe iz fizičkog	7	28%
	b) Da tačno rješava zadatke iz matematike	7	28%
	c) I jedno i drugo	11	44%
7. Koje igre ti se posebno dopadaju?	a) Igre u učionici	5	20%
	b) Igre u dvorištu	8	32%
	c) Igre u sali	12	48%
8. Kada biste bili u prilici da nešto mijenjate u nastavi fizičkog vaspitanja, mijenjali biste?	a) Ništa	12	48%
	b) Uslove	5	20%
	c) Program	8	32%

Posmatrajući Tabelu 1, uviđamo da je većina učenica četvrtog razreda (88%) na prvo pitanje odgovorila da sa zadovoljstvom odlazi na časove fizičkog vaspitanja. Ostatak devojčica je izrazio negativan stav prema časovima ovog predmeta (12%). Ono što najviše vole na časovima jesu igre – njih 52% odgovorilo je da su im to omiljene aktivnosti, dok su vežbanje (28%) i trčanje (20%) aktivnosti koje interesuju manji broj devojčica iz četvrtog razreda. Što se tiče zadovoljstva nastavom fizičkog vaspitanja, većim delom su zadovoljne organizacijom ovih časova (60%), ali postoje i one koje su delimično zadovoljne (32%) i one koje su nezadovoljne (8%). Da su devojčice ovog uzrasta svesne o značaju ovog predmeta za zdravlje i sveukupan razvoj, ukazuju odgovori koje su učenice dale na četvrto i peto pitanje. Njih 88% shvata da nastava fizičkog vaspitanja pozitivno utiče na zdravlje, dok je manji deo njih odgovorio da nastava ovog predmeta ne doprinosi zdravlju (12%), a nije bilo onih koje misle da šteti zdravlju (0%). Peto pitanje takođe ukazuje da veći deo devojčica razume važnost pravilnog razvoja i rasta, pa je tako njih 84% odgovorilo da želi zdravo i razvijeno telo, dok bi 16% njih izabralo lepu i modernu odeću. Odgovorom na šesto pitanje, učenice četvrtog razreda izjednačile su značaj pravilnog rešavanja zadataka iz matematike i pravilnog izvođenja vežbi na časovima fizičkog vaspitanja (po 24%), dok je njih 44% odgovorilo da je i jedno i drugo podjednako važno. Što se tiče najpogodnijeg ambijenta za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja, većina devojčica izabrala je fiskulturnu salu (48%). Igre u dvorištu izabralo je 32%, a igre u učionici 20% učenica

četvrtog razreda. Celokupno zadovoljstvo nastavom ovog predmeta iskazano je odgovorom na poslednje pitanje. Dvanaest devojčica (48%) odgovorilo je da ne bi menjalo ništa u nastavi ovog predmeta, osam (32%) bi menjalo program, a pet (20%) bi menjalo uslove.

U Tabeli 2 prikazani su odgovori učenica sedmog razreda na pitanja postavljena priloženim anketnim upitnikom. Vrednosti rezultata su prikazani brojačano i procentualno.

Tabela 2. Stavovi učenica sedmog razreda prema nastavi fizičkog vaspitanja

Pitanja	Odgovori	Broj	Procenat
1. Da li sa zadovoljstvom odlaziš na časove fizičkog vaspitanja?	a) da	15	60%
	b) ne	10	40%
2. Šta najviše voliš da radiš na časovima fizičkog vaspitanja?	a) Trčim	5	20%
	b) Igram igre	14	56%
	c) Vježbam	6	24%
3. Da li ste zadovoljni nastavom fizičkog vaspitanja u vašoj školi?	a) Potpuno	9	36%
	b) Djelimično	10	40%
	c) Nezadovoljan/a sam	6	24%
4. Da li misliš da vježbanje i igranje na časovima fizičkog vaspitanja pozitivno utiče na zdravstveno stanje i razvitak učenika?	a) Koristi zdravlju	19	76%
	b) Ne koristi zdravlju	6	24%
	c) Šteti zdravlju	0	0%
5. Da li bi više volio/voljela da imaš:	a) Lijepu i modernu odjeću	9	36%
	b) Zdravo i razvijeno tijelo	16	64%
6. Šta je za učenika bolje?	a) Da pravilno izvodi vježbe iz fizičkog	6	24%
	b) Da tačno rješava zadatke iz matematike	9	36%
	c) I jedno i drugo	10	40%
7. Koje igre ti se posebno dopadaju?	a) Igre u učionici	0	0%
	b) Igre u dvorištu	3	12%
	c) Igre u sali	22	88%
8. Kada biste bili u prilici da nešto mijenjate u nastavi fizičkog vaspitanja, mijenjali biste?	a) Ništa	10	40%
	b) Uslove	3	12%
	c) Program	12	48%

Kod odgovora na prvo pitanje, broj i procenat učenica sedmog razreda koje sa zadovoljstvom odlaze na časove fizičkog vaspitanja znatno je drugačiji u poređenju sa učenicama četvrtog razreda. Petnaest učenica (60%) odgovorilo je *da*, a deset (40%) *ne*. Tolika razlika se može pripisati upravo tvrdnjama koje idu u prilog pretpostavci da kod devojčica s ulaskom u adolescenciju slabi interesovanje za časove fizičkog vaspitanja (Arabaci, 2009; Đorđić i Tumin, 2008; Rowland, 1999). Kao i kod učenica četvrtog razreda, najviše učenica sedmog razreda voli igre tokom ovih časova (56%), a vežbanje (24%) i trčanje (20%) nešto manje. Odgovorom na treće pitanje, učenice sedmog razreda su iskazale da nisu u potpunosti (tj. da su delimično) zadovoljne organizacijom nastave ovog predmeta (40%), u potpunosti je zadovoljno 36%, a nezadovoljno čak 24% (što je čak triput više nego kod učenica četvrtog razreda). Njihovi odgovori vezani za uticaj ovog predmeta na zdravlje i razvoj, dali su uvid u to da i učenice sedmog razreda znaju za benefite koje upražnjavanje fizičkih aktivnosti donosi sa sobom. Na četvrto pitanje njih 76% odgovorilo je pozitivno, dok ostatak (24%) misli da fizička aktivnost ne doprinosi zdravlju. One su i kod petog pitanja, gde je trebalo da odluče između zdravlja i mode, većinom odgovorile pozitivno (64%), dok je njih 36% prioritet dalo lepoj i modernoj odeći. Prilikom odgovaranja na šesto pitanje, učenice sedmog razreda prednost daju rešavanju zadataka iz matematike (36%), dok je 24% izabralo pravilno izvođenje vežbi iz fizičkog. Ipak, najviše njih smatra da je i jedno i drugo podjednako važno (40%). Na sedmo pitanje je čak 88% učenica

sedmog razreda odgovorilo da najviše voli igre u sali, dok ostale (12%) preferiraju igre u dvorištu. Ova razlika je očekivana i može se pripisati tome da je uobičajena praksa da se nastava fizičkog vaspitanja u višim razredima osnovne škole dosta retko održava u dvorištu, a gotovo nikad se ne održava u učionici, što je i razumljivo, zbog složenosti sadržaja koji se u tim razredima obrađuju. Kod osmog pitanja, čak 48% sedmakinja je odgovorilo da bi u nastavi fizičkog vaspitanja menjalo program, što ide u prilog pretpostavci da su sadržaji viših razreda nedovoljno prilagođeni devojkama.

U Tabeli 3 su dati rezultati Hi kvadrat testa za male i nezavisne uzorke sa statističkom značajnošću $p < 0,05$.

Tabela 3. Rezultati Hi kvadrat testa za male i nezavisne uzorke

Varijable	Sig.
1. Da li sa zadovoljstvom odlaziš na časove fizičkog vaspitanja?	.009
2. Šta najviše voliš da radiš na časovima fizičkog vaspitanja?	.830
3. Da li ste zadovoljni nastavom fizičkog vaspitanja u vašoj školi?	.059
4. Da li misliš da vježbanje i igranje na časovima fizičkog vaspitanja pozitivno utiče na zdravstveno stanje i razvitak učenika?	.127
5. Da li bi više volio/voljela da imaš:	.111
6. Šta je za učenika bolje?	.967
7. Koje igre ti se posebno dopadaju?	.002
8. Kada biste bili u prilici da nešto mijenjate u nastavi fizičkog vaspitanja, mijenjali biste?	.365

Legenda: Sig.– Značajnost razlike Hi kvadrat testa

Ono što se može zaključiti na osnovu Tabele 3 jeste da se statistički značajne razlike među učenicama četvrtog i učenicama sedmog razreda javljaju u odgovorima na prvo (*Da li sa zadovoljstvom odlaziš na časove fizičkog vaspitanja?*) i sedmo pitanje (*Koje igre ti se posebno dopadaju?*). Što se tiče prvog pitanja, statistički značajne razlike se javljaju u korist devojčica iz četvrtog razreda. Sa druge strane, sedmo pitanje je vezano za ambijent u kojem se održavaju časovi fizičkog. Tu kod oba subuzorka preovladavaju igre u sali, s tim da je procenat učenica četvrtog razreda koje su se odlučile za taj odgovor 48%, a učenica sedmog razreda za 40% veći (88%).

DISKUSIJA

Stavovi devojaka prema nastavi ovog predmeta se menjaju kako im se uzrast povećava, što pokazuju i neke studije (Arabaci, 2009; Smoll & Schutz, 1980). Učenice četvrtog razreda uglavnom imaju pozitivne stavove prema fizičkom vaspitanju (Šekeljić i Stamatović, 2011; Šekeljić i sar., 2012), što je pokazano i ovim istraživanjem. Sa druge strane, učenice viših razreda uglavnom imaju negativne stavove prema ovom predmetu (Arabaci, 2009). I ovo istraživanje je pratilo trend pogoršanja stavova prema nastavi fizičkog vaspitanja s povećanjem uzrasta – veći broj učenica četvrtog razreda ima pozitivne stavove prema nastavi pomenutog predmeta, dok je broj takvih učenica u sedmom razredu manji. Ovo se može pripisati ulasku u adolescenciju učenica sedmog razreda, nedovoljnoj prilagođenosti sadržaja njihovim interesovanjima i potrebama, kao i njihovoj želji da se što bolje uklape u grupu vršnjaka. Zabrinjavajući su podaci da čak 40% ispitanih učenica sedmog razreda ne odlazi sa zadovoljstvom na nastavu fizičkog vaspitanja, a zapostavljanje fizičkog vaspitanja umanjuje kvalitet obrazovanja i ima negativne posledice po javno zdravlje i zdravstveni budžet u budućnosti (Đorđić i Tumin, 2008). To može biti uslovljeno nekim njihovim uverenjima o nastavi pomenutog predmeta. Žena se posmatra kao intuitivno, saosećajno i nežno biće, usmereno na brak i zasnivanje porodice i veruje se da „muško” bavljenje sportom narušava njenu ženstvenost (Đorđić i Tumin, 2008), pa je moguće da su pojedine učenice sedmog razreda pod uticajem sredine stekle takva uverenja. Sa druge strane, nezadovoljstvo učenica nastavom fizičkog vaspitanja može zavisiti i od nastavnika, tj. njegove spremnosti i inovativnosti (Martinović i Branković, 2012).

Sadržaji koji se obrađuju u nastavi fizičkog vaspitanja prema Predmetnom programu za osnovnu školu (2011) naizgled su prilagođeni uzrastu i polu učenika, ali nastavna praksa pokazuje da se fudbal mnogo više obrađuje i

igra nego moderni plesovi, recimo. Verovatno je da fudbal neće biti naročito zanimljiv devojkama, ali zato bi valjalo povećati broj časova na kojima se rade moderni plesovi ili nešto drugo za šta se ispostavi da im je zanimljivo. Tome u prilog ide i činjenica da je 48% učenica sedmog razreda odgovorilo da bi, kada bi imale priliku da nešto menjaju, promenile program.

U ovom radu utvrđene su razlike u stavovima učenica četvrtog razreda i stavovima učenica sedmog razreda osnovne škole prema nastavi fizičkog vaspitanja. Rezultati su pokazali da postoje statistički značajne razlike u omiljenim mestima za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja i u zadovoljstvu kvalitetom nastave pomenutog predmeta.

ZAKLJUČAK

Značaj ovog istraživanja ogleda se u informisanju nastavnika o stavovima učenica prema nastavi fizičkog vaspitanja. Dobijeni rezultati mogu dati uvid nastavnicima u trenutno stanje koje se tiče stavova učenica prema nastavi fizičkog vaspitanja, te tako doprineti unapređivanju vaspitno-obrazovne prakse.

Nastavni predmet koji može uticati na pravilan mentalni i fizički razvitak dece i mladih svakako je fizičko vaspitanje. Kvalitetna nastava fizičkog vaspitanja, adekvatan izbor nastavnih sadržaja i pozitivni stavovi prema nastavi fizičkog vaspitanja osnov su za bavljenje fizičkom aktivnošću i sportom, ne samo u detinjstvu i adolescenciji, već i tokom čitavog života. Izbor i strukturu nastavnih sadržaja fizičkog vaspitanja u osnovnoškolskom uzrastu trebalo bi prilagoditi uzrastu, interesovanjima, potrebama i polu deteta. Zbog toga je važno da nastavnici prilagode sadržaje i učine nastavu zanimljivijom učenicima oba pola, kako bi učenici (a naročito učenice viših razreda) razvili pozitivne stavove prema nastavi fizičkog vaspitanja i tako shvatili da ovaj predmet u velikoj meri utiče ne samo na njihov izgled, već i na njihovo zdravlje.

LITERATURA

1. Arabaci, R. (2009). Attitudes toward physical education and class preferences of Turkish secondary and high school students. *Elementary Education Online*, 8(1), 2–8.
2. Dragutinovic, K., & Mitrovic, M. (2019). Differences in the attitudes of fourth grade pupils of the elementary school according to the teaching of physical education in terms of gender. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(1), 29–34.
3. Dunjić-Mandić, K. (2007). Profesionalne preferencije maturanata gimnazije. *Škola i profesija*, (69–81). Niš: Filozofski fakultet.
4. Dzibric, D., Dedic, V., & Bojic, A. (2011). Differences in Preferences towards Sport and Activity in Primary School Students. *Sport Mont*, 9(31–32–33), 31–35.
5. Đorđić, V., i Tumin, D. (2008). Da li su devojčice 'problem' u nastavi fizičkog vaspitanja? *Pedagogija*, 63(4), 652–665.
6. Koca, C., Asci, F. H., & Demirhan, G. (2005). Attitudes Toward Physical Education And Class Preferences of Turkish Adolescents in Terms of School Gender Composition. *Adolescence*, 40(158), 365–375.
7. Krulj, R., Kačapor, S., i Kulić, R. (2001). *Pedagogija*. Beograd: Svet knjige.
8. Martinović, D., i Branković, D. (2012). Uloga nastavnika u procesu fizičkog vaspitanja. *Sport Mont*, 9(34–35–36), 100–104.
9. Nikolić, I. (2019). Uticaj sporta i fizičkog vaspitanja na rast, razvoj i zdravlje dece školskog uzrasta. *Poslovna ekonomija*, 8(1), 47–62.
10. *Predmetni program, Fizičko vaspitanje* (2011). Podgorica: Zavod za školstvo Crne Gore.
11. Rowland, T. W. (1999). Adolescence: A „risk factor“ for physical inactivity. *President's Council on Physical Fitness and Sports*, 3(6), 1–8.
12. Smoll, F. L., & Schutz, R. W. (1980). Children's attitudes toward physical activity: A longitudinal analysis. *Journal of Sport Psychology*, 2(2), 137–147.
13. Stojaković, P. (2002). *Pedagoška psihologija I*. Banja Luka: Filozofski fakultet.
14. Šekeljić, G., i Stamatović, M. (2011). Stavovi i interesovanje učenica za nastavne sadržaje i nastavu fizičkog vaspitanja. *Sport Mont*, 9(28–29–30), 132–139.

15. Šekeljić, G., Stamatović, M., i Marković, Ž. (2012). Ima li razlika među polovima u stavovima i interesovanjima za nastavne sadržaje i nastavu fizičkog vaspitanja? *Zbornik radova Učiteljskog fakulteta* (229–242). Užice: Učiteljski fakultet.
16. Višnjić, D., Jovanović, A. I., i Miletić, K. (2004). *Teorija i metodika fizičkog vaspitanja*. Beograd: Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja.